

**ŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW w WARSZAWIE**
KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr

Obiekt
Kolonia Morgenroth KOLEJOWY BUDYNEK MIESZKALNY.

2. Czas powstania
1910 r. 1.70-te XX w
1. 80 te XX w

3. Miejscowość
RUDA ŚLĄSKA

Zdjęcie rzut przekrój sytuacja orientacja

4. Adres
**Ruda Śląska Chebzie
ul. Węglowa 15**
nr hipoteczny dz. Nr 74/18 KW T II
65

5. Przynależność administracyjna
województwo **śląskie**
gmina **Ruda Śląska**
powiat **grodzki**

6. Poprzednie nazwy miejscowości
Morgenroth

7. Przynależność administracyjna
przed 31 grudnia 1998r
województwo **katowickie**
gmina **Ruda Śląska**

8. Właściciel i jego adres
**PKP Zakład Gospodarki
Mieszkaniowej, Gliwice
ul. Bohaterów Getta Warsz. 10**

9. Użytkownik i jego adres
j.w.

10. Rejestr zabytków
Nr
data

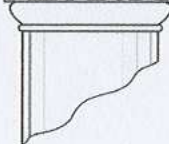
Pracownie Konserwacji Zabytków O / Warszawa PDN-H, Ruda Śląska - ekspertyza
nserwatorska, Warszawa 1987 / w archiwum Śl.W.O.S.O.Z./

25. *Opracował*

tekst:

ABAKUS

plany :

zdjęcia:

ABAKUS
Pracownia
Projektowo-Urbanistyczno-Konserwatorska

ul. ks. bpa B. Bogdaina 25/2
41- 500 Chorzów
tel./fax.: (032) 2413 - 502

miejsca przechowywania negatywów Archiwum **ABAKUS** Chorzów

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego.

Bibliografia

Głazek B., Greiner P., Kolonie robotnicze i urzędnicze na Górnym Śląsku do 1939

Katowice 1994 r /na prawach rkp./

r. zb. , Dzieje Katowickiego Okręgu Kolejowego, Katowice 1997

or. zbiorowa , Ruda Śląska, zarys rozwoju miasta, Katowice 1970

Nadolski P., Soida K., Ewidencja zabytków kolejnictwa na terenie województwa
owickiego, Katowice 1990 /rkp/.

Westphal J., Jahrbuch für den Oberbergamtbezirk Breslau. Breslau 1913

Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

26. *Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)*

27. *Załączniki*

Wkładka : sztuk

W 1845 r przeprowadzono linię kolejową z Wrocławia do Mysłowic granicy/ na odcinku z Gliwic do Świętochłowic przez Chebzie / Orgenroth/. W Tym czasie prawdopodobnie powstał przystanek w Chebzie. W niedługim czasie być może został zbudowany niewielki dworzec w tej miejscowości. Stacja Chebzie została rozbudowana w ostatniej dekadzie XIX w. Wtedy powstał nowy dworzec oraz zespół lokomotywowni a także szereg budynków pomocniczych, administracyjnych a także mieszkalnych. Osiedle kolejowe Orgenroth zlokalizowane w sąsiedztwie stacji w tej miejscowości miało zapewnić zaplecze mieszkaniowe dla pracowników kolejowych oraz ich rodzin. Powstawało ono w kilku etapach. W pobliżu stacji zlokalizowano domy urzędnicze zlokalizowane między torami oraz przy głównej drodze państwowej - Konprinzenstrasse / ob. Zabrzańska/. Obiekty te w większości powstały jeszcze w XIX w. Zabudowa robotnicza zlokalizowana została na południowy./wschód od w/w i powstała nieco później / 1900 r/.

Budynek mieszkalny wielorodzinny zlokalizowany obecnie przy ul. Węglowej 15 powstał w 1910 r. Inwestorem był Oberschlesische Eisenbahn Bedarf AG. Zaprojektowano go w całości wraz z zabudową gospodarczą i ustępami w podwórzu. W okresie międzywojennym przeprowadzono pewne prace remontowe. W I. połowie powojennym nastąpiły niewielkie modernizacje wnętrz. W l. 50-tych zabudowano balkony. W tych czasach budynek pozostał w całości własnością PKP. W l. 70-tych przeprowadzono prace modernizacyjne przy elewacjach. W l. 80-tych powtórnie przekształcono balkony. Obecnie obiekt zagrożony jest likwidacją z powodu budowy Drogowej Trasy Średnicowej.

Brak danych dotyczących autora obiektu. Budynek wzniesiony z użyciem form modernistycznych.

13. Opis (sytuacja, materiał, konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

Sytuacja – budynek wolno stojący, usytuowany w Rudzie Śląskiej Chebzie (będącej częścią Rudy Śląskiej) około 500 m od dworca PKP w Rudzie Śląskiej Chebzie. Fasada zwrócona w kierunku zachodnim. Działka w kształcie prostokątnym, podłoże częściowo utwardzone żwirem. Wjazd z ulicy Węglowej (asfalt) od strony zachodniej, strona wschodnia i południowa działki ogrodzona siatką drucianą na słupkach metalowych, za którą znajdują się ogródki działkowe. Od północy sąsiedni budynek i wjazd na posesję. Wejście do budynku strony wschodniej.

Materiał, konstrukcja - budynek murowany na ceglany fundament, ściany z cegły, okładzina częściowo z cegły i pokryta tynkiem zwykłym, dwuwarstwowym zatartym na gładko i od wewnątrz. Skromny detal architektoniczny (cokół z kamienia naturalnego, okładziny z cegły w formie pasów pionowych i poziomych zwieńczenia z muru pruskiego).

Sklepienia, stropy – stropy ceglano-żelbetonowe na belkach stalowych (Kleina).

Więźba dachowa – drewniana, o konstrukcji płatwiowo – kleszczowej z zastrzałami.

Pokrycie dachu – dachówka ceramiczna karpiówka układana w „koronkę”.

Posadzki, podłogi – piwnice – pierwotna, wylewka betonowa, korytarz i klatka schodowa – wylewka betonowa, profilowana rowkowo, w pomieszczeniach mieszkalnych – pierwotna podłoga deskowa pokryta wykładziną.

Schody – Schody zewnętrzne – brak.

Schody wewnętrzne – schody dwubiegowe, powrotne, z jednym spocznikiem, żelbetonowe, z wylewką betonową. Balustrada metalowa z prętów o przekroju kwadratowym i płaskowników o formach geometryzujących i drewnianą poręczą.

Okna – pierwotne, drewniane, skrzynkowe. Na fasadzie oraz na elewacji wschodniej (poza częścią zryzalitowaną) okna rozwierane, dwupodziałowe (dwudzielne, dwupoziomowe), część podzielona szprosami pionowymi na dwie części (dolny poziom), bez podziałów, lub ze szprosami pionowymi i poziomymi w części dolnej i górnej.

Na elewacji wschodniej (ryzalit) – w osi drugiej i szóstej okna rozwierane, ościeżnicowe, bez podziałów, w osi trzeciej i piątej okna jednopodziałowe (jednodzielne, dwupoziomowe), ze szprosami pionowymi w pasie dolnym i górnym, w osi środkowej okna jednopodziałowe (dwudzielne, dwupoziomowe), podzielone szprosami pionowymi na trzy części (dolny i górny poziom). Wejście, elewacje boczne i fasada zwieńczone parą okien rozwieranych, jednopodziałowych (jednodzielnych, jednopoziomowych). Kolor seledynowy i biały.

Drzwi – drzwi zewnętrzne – pierwotne, drewniane, zamknięte prostokątnie, dwuskrzydłowe, przeszklone (dekoracja każdego skrzydła trzyplycinowa – górny pas przeszklony, środkowy w formie płyciny kwadratowej, dolna płycina wypełniona deskami), o konstrukcji ramowo – płycinowej, na zawiasach czopowych. Kolor drzwi – seledynowy.

Rzut – zespół składa się z jednego budynku mieszkalnego o rzucie prostokątnym, zwartym, z fasadą od zachodu. Budynek klatkowy.

Bryła – budynek trzykondygnacyjny z poddaszem nieużytkowym, podpiwniczony. Nakryty dachem sześciopłocinowym. Część środkowa elewacji wschodniej w formie ryzalitu.

Elewacje – oszczędne, otynkowane z okładziną ceglana i cokołem z kamienia naturalnego.

... pionowa z cegły na krańcach elewacji oraz wzdłuż załamania dachu. Zwieńczenie wykonane z muru pruskiego, gdzie wypełnienie pomiędzy elementami drewnianymi zostało otynkowane, a elementy drewniane stropu zostały wysunięte poza lico ściany dla podkreślenia szczytu. Elewacja symetryczna, czteroosiowa (okna usytuowane regularnie w trzech strefach).

Elewacje boczne budynku (północna i południowa) – podziały poziome w formie cokołu z okładziny z kamienia naturalnego i okładziny z cegły do wysokości pasa dolnego okien drugiej kondygnacji oraz pasy poziome na wysokości stropu. Opaska pionowa z cegły na krańcach elewacji oraz wzdłuż załamania dachu (przez środek). Zwieńczenie wykonane również pasem z cegły. Pozostała część elewacji otynkowana. Elewacja symetryczna, jednoosiowa, bez okien.

Elewacja tylna budynku (wschodnia) - podziały poziome w formie cokołu z okładziny z kamienia naturalnego i okładziny z cegły do połowy okien drugiej kondygnacji w części niezryzalitowanej oraz do stropu między kondygnacją drugą i trzecią w części zryzalitowanej. Opaska pionowa z cegły na krańcach elewacji. Zwieńczenie ryzalitu wykonane z muru pruskiego, gdzie wypełnienie pomiędzy elementami drewnianymi zostało otynkowane. Elewacja symetryczna, siedmioosiowa (okna usytuowane regularnie w trzech strefach). Oś druga i szósta, czyli skrajne osie części zryzalitowanej, stanowią część dobudowaną otynkowaną, bez ozdób.

Wnętrze – budynek mieszkalny, dwutraktowy, klatkowy – układ symetryczny. Wejście do budynku połączone z klatką schodową, która prowadzi do mieszkań (dwa i trzyizbowych) na każdej kondygnacji.

Wyposażenie - brak

Instalacje – wodno – kanalizacyjna, elektryczna.

<p><i>Substancja</i></p> <p>1284 m3</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>204 m2</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>budynek mieszkalny</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>budynek mieszkalny</p>
<p><i>Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</i></p> <p>w okresie powojennym przeprowadzono następujące prace przy budownictwie:</p> <p>19-te XX w niewielka przebudowa klatki schodowej oraz wnętrz w niektórych mieszkań. Uzupelnienie ubytków tynku .</p> <p>20-te XX w malowanie elewacji - cegła i tynk.</p> <p>20-te XX w przebudowa balkonów od podwórza. Likwidacja części budynków gospodarczych.</p> <p>20-te XX w wymiana części stolarki zewnętrznej i wewnętrznej.</p> <p>Prace zasadniczo prowadzono brygadami remontowymi PKP prawdopodobnie bez dokumentacji.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fundamenty – stan dobry • Ściany zewnętrzne – stan dobry • Ściany wewnętrzne – stan dobry • Sklepienia, stropy – stan dobry • Konstrukcja dachowa – stan dobry • Pokrycie dachu – stan dobry • Instalacje – stan dobry 	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Budynek o średnich wartościach - stanowiący element ciekawego osiedla kolejowego..</p> <p>Konieczne należy przeprowadzić remont budynku w zakresie izolacji fundamentów, wymiany tynków</p>	

1. Miejscowość

RUDA ŚLĄSKA

2. Obiekt

Budynek mieszkalny – Węglowa 15

3. Zawartość wkładki

Zdjęcia obiektu

elewacja północna

fragment szczytu od strony zachodniej

1. *Miejscowość*
RUDA ŚLĄSKA

2. *Obiekt*
Budynek mieszkalny – Węgłowa 15

3. *Zawartość wkładki*
 Zdjęcia obiektu

widok od południowego - zachodu

widok od północnego - zachodu

